בו:

ואביל. וכן הגיה רש"י בפירוש כתיבת

ידוג ולפי גירסא זו בא לקיים הכי

נמי מסתברא דלעולם מיירי לדמי

ובעינא לבורים דאי בחביות נהנינהו

בחליפין אגב אחר דליכא למימר

שמיט ואכיל כיון שלא יבואו לידו

אבל המעות שלריך שיבואו לידו למשוך יכול לומר אשמרם ושמיט ואכיל אבל ברוב ספרים כתוב

גירסא אחרת אלא מאי לדמי ליקנינהו

ניהליה במשיכה אלא מאי אית לך

למימר דליתיה למקבל מתנה דליקניה

הכא נמי דליתיה למקבל מתנה

דליקנינהו בחליפין וניקנינהו ניהליה

אגב אחר לא סמכה דעתיה ולפי

גירסא זו אינה עומדת ש הכי נמי

מסתברא ומכאן מדקדק ה"ר שמעי"

הסתבנת חופנת דאין מועיל קנין סודר אלא בפני הקונה שלכך לא הקנה לו בחליפין ע"י אחר שלא היה מועיל כלום כיון

דליתיה למקבל מתנה בפנינו ופלא

גדול היא בעיני ריב"ן שהרי מעשים

בכל יום שקונין בסודר שלא בפני

הקונה המקבל מתנה ועוד תדע

שבכל הגמרא משמע שמועיל קנין

סודר שלא בפני הקונה ע"י אחר

שהעדים קונין מן המקנה עבורו

כדאמר וקנינא מיניה במנא דכשר

למיקניא ביה (ב"מ דף מז.) ובכמה

ל) [ר"ח פירש קבסתן גנבת דעתינו כדאמרי' נמלא גנב

או הביוסטוס והערוך ערך

קבם האריך עוד וסוף דבריו כאדם שמראה את חבירו

לבר מטונף וכו' ע"ש וו"ל

הרב אלפם ב"ב פ"ה ד'

קלח. דפוס זוללבאך קבסתן כלומר הפכת את בני מעי

להקיאן, ב) סנהדרין נה,

ג) ב"ב קנו:, ד) [בכת"י: לפונו של זה], ד) [בכת"י:

אמר רב], ו) [בכת"י אלעזר] [ועי' ביפה עינים],

מעשר שני פ״ה מ״ט ב״מטן,
מעשר שני פ״ה מ״ט ב״מ יא, א (דף קנו ב״מ יא, א) [דף קנו ע״א], ע) [נדל״ל אלעזר],
נעירובין כג ע״בן,

כ) ובדפו"ר: דכליו של

קונה בעינן], () [ב"מ מו ע"ה], מ) [כתובות נו

ע"ב ע"ש], () [בלפו"ר: שכותבין. וכל"ל], (ס) [ועי

היטב תום׳ גיטין לו. ד"ה

אלא ותוס' ב"ב כו. ד"ה ולכתוב], ע) [עי' תוס' יומא פד. ד"ה ה"נ],

כתובות קב ע"ב, ב"מ קג ע"ל ב"ב ג ע"ל], (נדרים מח ע"ב וע"ם)

בתוד"ה ומחן], ק) [פסחים ט ע"ח], ר) רש"ח, ש) [עיין רש"י יבמות

פו ע"ב ד"ה ראב"עו.

א) [האומר], ב) [בדפו״ר:

ורבי יהודה], ג) [במהרש"ח

ורבי יהודה], גו [במהרש״ח ועלמו״י מגיהים: מעשר עני לעני מעשר שני וביכורים ממבערין בכל מקום], ד) [נדל״ל אלעזר],

רפה א מייי פ״ט מהלי שמיטה ויובל הלי יט סמג לאוין רעא [טוש״ע מ שמה מון ליכנו [פום כ]: רפו ב מייי פ"ג מהלי מכירה הל"ט טוש"ע

מו"מ סי רב סעי׳ ז:

מוסף תוספות א. דאמטלטלים דידיה לא

סמיך לפי שיכול לכלותם. תוס' הרח"ש. ב. דבהכי חשבי ליה רבנן נגוש ועומד. ליטכ"ל, ג. וכן מוכח בפי׳ ר״ח שפי׳ ונזכינהו ניהליה אגב אחר המעום. סום' הרח"ש המעות. עוסי הלטיים. ד. אלא ודאי משום דרוב קניינין זוכים מן המקנה קביבן הכם כון הפקבה לצורך הקונה שלא בפני הקונה נקט בכוליה לצוון הקונה שלא בפני הקונה נקט בכוליה תלמודא האי לישנא. שס. תלמודא האי לישנא. ה. ויאכלו טבל. תוס' כ"מ יתו להם עישור שהוא עתיד למוד. תום' הרא"ש. ז. התום' בב"מ מביא ראי' ממשנה ול"ע. מהרש"א.

תום' ר"י הזקן מדוני אחד. ממדון, דכתיב [יהושע יב, יט] מלך מדון אחד. בית סלע. קס״ד מקום רחב כסלע שהוא מטבע. **כר**׳ דאמר במי ד) אליעזר. [ב"ב קנו, ב] מסוכן המחלק דאפילו נכסיו לא קנה עד שיקנה כרבנן. דפליגי עליה ובריא היה. אבל אם היה חולה קונה בלא חזקה, דדברי שכיב מרע ככתובים וכמסורים דמו. ומת וקיימו. שנתנו לזה המתנה. למאי חזי. והיכי קנה. אלא לא בעינן צבורין. וא"ת לא נתנו לו משום דקנה, דודאי לא קנה הואיל ולא הוי צבורים אלא משום לקיים דברי המת, דהא . בספ״ק דגיטין [יד, ב] גבי הילך מנה לפלוני משמע היאן מנה לפרוני משמע דאפילו לבריא אמרינן מצוה לקיים דברי המת. רי"ל דאי לא קנה מחיים לא היו נותנים לו המתנה, דלא אמרינן מצוה לקיים . דברי המת אלא במה שמוציא מתחת ידו כגון הולך מנה לפלוני, דאי לא תימא הכי הא דקיי"ל מתנת שכיב מרע במקצת בעיא קנין ואע"ג דמית, אמאי, נימא מצוה לקיים דברי המת, אלא לאו ש"מ כדפרישוא לא לדמי מאה צאן ומאה חביות וחז לכל אחד והיו צרורים נון לכל אווו והיו צבורים לכל טפח וטפח. בחליפין. אבל מטבע אין נקנה אבל מטבע אין נקנה בחליפין. אגב [אחר]. אמאי אין לו תקנה. לא סמכה דעתיה. דהאי נותן הואיל [ולא היה מאמין באנשי המקום למסור . המטלטליז]. ואסיקנא דלא בעינן צבורים ומאה צאן ממש הוא. ושמעינן מיהא דאפילו מטלטלי נקנים עם נכסים שיש להם

. אחריות. בספינה. ושכח ולא תרם.

ולבתוב עליה פרוסבול. דאמר במסכת גיטין (דף לו.) אין כותבין פרוסבול אלא על הקרקע אבל אמטלטלין לא מפני שיכול לכלותן אבל אם יש לו קרקע כל שהוא ללוה כותבין

פרוסבול אף מחוב גדול ושוב לא תשמטנו שביעית דכי תקון הלל פרוסבול אשיעבוד הרקעות תקון דמלוה המלויה היא: למאי חזי. עליו פרוסבול אף מחוב גדול ושוב לא תשמטנו שביעית וכי אין לו קרקע אין כותבין עליו משום מלחא אולכתוב עליה פרוסבול יולקנות עמה נכסים דלא שכיח שמלוין לאדם שאין לו קרקע× ומלתא דלא שכיח לא עבדו שאין להם אחריות ואי אמרת בעינן צבורים רבנן תקנתאש ור״ת פי׳ דהיינו טעמא כל שהוא למאי חזי תרגומא רב שמואל בר שכותב פרוסבול על הקרקע משום ביסנא קמיה דרב יוסף כגון שנעץ בה מחט א"ל רב יוסף ייקבסתן יאיכפל תנא לאשמועי דראוי לגבות חובו ואע"ג דליכא אלא קרקע כל שהוא חזי לגבות כל מחם אמר רב אשי מאן לימא לן דלא תלה חובוב כי ההיא דקטינא דאביי דכתובות בפרק מי שהיה נשוי (דף לא:) דגבי והדר גני י: ה"ג אלא מאי לדמי נקנינהו ניהליה במשיכה דליתיה למקבל מתנה ונקנינהו ניהליה אגב אחר לא סמכה דעתיה סבר שמים

בה מרגניתא דשוויא אלפא זוזי ת"ש אמר ר' אלעזר ים מעשה במרוני אחר שהיה בירושלים שהיו לו ממלמלין הרבה וביקש ליתגם במתנה אמרו לו אין לו תְקנה עד שיקנם על גבי קרקע מה עשה הלך ולקח בית סלע םמוך לירושלים ואמר יצפוני זה לפלוני ועמו מאה צאן ומאה חביות ומת וקיימו את דבריו ואי אמרת בעיגן צבורים בה בית סלע למאי חזי מי סברת בית סלע סלע ממש מאי סלע דנפיש מובא ואמאי קרו ליה סלע דקשי כסלע ת"ש דאמר רב יהודה ∞א"ר מעשה באדם אחד שחלה בירושלים כרבי יאליעזר ואמרי לה בריא היה כרבגן שהיו לו מטלטלין הרבה וביקש ליתנם במתנה אמרו לו אין לו תקנה עד שיקנם ע"ג קרקע מה עשה הלך ולקח בית רובע סמוך לירושלים ואמר מפח על מפח לפלוני ועמו מאה צאן ומאה חביות

בריא. אבל חלה לא אנטריך להכי דדברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין כרבנן דפליגי אדר׳ ש אליעזר: בית רובע. בית זריעת רובע הקב לפי חשבון סאתים בחלר המשכן י: לדמי. ומת וקיימו חכמים את דבריו ואי אמרת בעינן מעות היו בידו ליתן מתנה ולבר דמי צבורים מפח על מפח למאי חזי הכא במאי מאה לאן ומאה חביות עליו: הכי נמי עסקינן לדמי ה"נ מסתברא דאי ס"ד מאה מסתברת. דמעות היו ולפיכך לח צאן ומאה חביות ממש ניקנינהו ניהליה יכול לקנותו בחליפין דקי"ל בפ' הזהב

בחליפין ואלא מאי לדמי ניקנינהו ניהליה במשיכה אלא דליתיה למקבל מתנה ה"ג דליתיה למקבל מתנה וניזכינהו ניהליה אגב אחר לא סמכה דעתיה סבר שמים ואכיל להו ואלא מאי אין לו תקנה ה"ק למאי דלא

סמכה דעתיה אין לו תקנה עד שיקנם על גבי קרקע תא שמע ימעשה ברבן גמליאל וזקנים שהיו באים בספינה אמר להם רבן . גמליאל לזקנים עישור שאני עתיד למוד

> דוכתין אמריים שקנו מידו והוא דקנו מידו משמע בכל מקום שהעדים רגילין לקנות מן המקנה לצורך הקונה ואם אין מועיל קנין העדים אלא בפניו למה עשאוהו עיקר והניחו קנין הקונה דמועיל לעולם אבל של עדים אין מועיל אלא

בתון שהמטלטלין בידו והיה מקיימס בביתו: מאי אין לו תקנה. הא יכול לזכות על ידי אחרים אם ירנה: שהיו באין בספינה. ושכח ולא נתן רשות לתרום: נתוו

נתון

ולכסוב עליה פרוסבול. דאמרינן במסכת גיטין (דף ה.) אין כותבין פרוסבול אלא על הקרקע ואם יש קרקע כל שהוא ללוה כותבין עליו

כמה מטלטלין ילבור בה: שנעץ בה

מחט. ואותה מחט היה מוכר לו

עם הקרקע: קנסתן. ליערתני:

איכפל תנא. הולרך תנא לטרוח

ולהשמיע קנייני מחטין: מדוני.

מאותו מקום כדכתיב (יהושע יב)

מלך מדון חחד: חין לך סקנה. לקמן

פריך וליקנינהו במשיכה או בחליפין:

שיקנם על גבי קרקע. ולא היה לו

קרקע: ולקח לו בים סלע אחד גרסי׳.

וקס"ד קרקע מלא רוחב סלע שהוא מטבע. ל"א סלע ממש שהוא גבוה

וחדוד ואין להעמיד עליו לאן וחביות:

דקשי כי סלע. דאינה בת זריעה

(היא) ולקחה בזול: שחלה בירושלים.

ומאן דתני חלה סבר לה כר' אלעזר

דאמר בבבא בתראים אחד בריא ואחד

מסוכן אין דבריו קיימין בדיבור אלא

בקנין דלית ליה דברי שכיב מרע

ככתובין וכמסורין דמו לפיכך אמרו

אין לו תקנה להקנותו אלא על גבי

קרקע ולקמיה פריך וניקנינהו

במשיכה או בחליפין: ואמרי לה שהיה

(ב"מ ד' מו.) אין מטבע נקנה בחליפין:

במשיכה. יבא המקבל וימשוך: הכא

נמי ליתיה למקבל. שיתן כליו למקנה

ס דכלים של קונה בעים שהקונה פושט

כליו למקנה ואחר לא היה שם שחפץ

בהנאתו של קונה ליתן כליו בשבילו:

וניוכינהו ניהליה. במשיכה ע"י חחר

זכה באלו לפלוני: לא סמכה דעסיה.

דהאי נותן ולא היה מאמין באנשי

המקום למסור המטלטלין מפני

ממנו

כשיעשה בפני הקונהד וגם למה הורגלו לעשות בסודר של עדים כיון שאין מועיל כלום אלא בפני הקונה ואז הוא יכול לעשות כמו עדים ומיהו יש ליישב גירסא זו לפי מה שפירש בקונטרס דפי׳ ה״נ דליחיה למקבל מתנה ולכך לא הקנה לו בחליפין ע״י אחר שלא היה שם שום אדם שהיה חפץ בהנאמו של קונה ליתן סודרו עבורו משום דאי בעי מקנה פסיק ליהי) אבל אמת הוא אי הוה משכח היה מהני: מעשה ברבן גמליאל וזקנים. פי׳ נקונטרס רבן גמליאל לא תרם ושכח ולא נתן רשות לתרום והיה ממהר לתרום בעודו בספינה שהיה ירא שמא יאכלו בני אדם ממנוה ויסמכו עליו וסבורים שתרם דחזקה על חבר שאינו מוליא מתחת ידו דבר שאינו מחוקוש וקשה דא"כ מה היה מועיל חיקונו אדרבה גרע טפי שמא יאכלו בני ביתו הכל ואף העישור עלמו מיהו יש לחרץ כן שלא היה לו חששת בכך שהיה הרבה תבוחה בכרי והיה יודע שלח יחכלו בני ביתו הכל קודם שיבח ומן המותר יפריש מעשר ומיהו קשה חיך יצא מביתו עד שלא תיקנו ושלא הודיעם שאינו מחוקן והא אמרינן חזקה על חבר שאין מוציא מחחם ידו דבר שאינו מחוקן ועוד קשה למה היה לריך ליתן להם ולהשכיר להם מקום בקריאת שם סגי ועוד קשה והלא לא עשה כלום כיון שלא אמר שיהא מעושר ועוד היה לו לפרש כמה מעשר כי ההיא דהלוקח יין מבין הכותים (דמאי פ"ז מ"ד) דאמר עשרה מעשר ראשון תשעה מעשר שני ועוד קשה י [דבסיפא] תני א"ר יהושע תרומת מעשר שאני עתיד למוד נתון לר' אלעור בן עוריה שהיה כהןש למה הולרך לזה והלא לא היה לו לירא שמא יאכלו בני ביתו ממנו שהרי התבואה היתה בבית רבן גמליאל ולא היו יודעים שנתנו לו ועוד קשה כיון שלא קבע מקום ללפונו או לדרומו מה הועיל בהפרשמו דהא תניא בתוספתא^{ם או}מעשר שני שבחפץ זה מחולל על איסר זה ולא קבע לו מקום חכמים אומרים לא קרא לו שם עד שיקבע לו מקום ללפונו או לדרומו ומייתי עלה ההיא עובדא דרשב"ג בי ור"י ור' יוסי שנתארחו אלל בעל הבית אמרו נראה היאך מעשר בעה"ב הזה פירותיו והיה אומר פירות שבכלי זה יהיו מחוללין על מעות שבדלוסקמא אמרו לו לא ואכול מעותיך השכרת מעות ואיבדת נפשות ואמר ר"ת ששעת הביעור היה שהיה לריך לבער מעשרותיו מתוך ביתו וליתנם לבעליהן וכן משמע בחוספתא™ דמסכת מעשר שני דקתני כילד מלות ביעור נותנין תרומה ותרומת מעשר לכהן מעשר ראשון ללוי מעשר ש שני

מוסף רש"י ולכתוב עליה פרומבול.

תנן במסכת גיטין (לו.) הלל תיקן פרוזבול שראה הנוח מלהלווח שנתננוו מפני השביעית המשמטת ועוברים על מה שכתוב השמר לך פן יהיה דבר וגו' עמד והתקין תקנה שלא תשמט שיהא מוסר שטרותיו לבית דין וכותב שלנהן פרחבול חה גופו של פרחבול מוסר אני לכם פלוני ופלוני הדיינים שבמקום פלוני שכל חוב שיש לי אצל פלוני שאגבנו זמן שארנה, ותו לא משמטת ליה דלא קרינא ביה לא יגוש שאין תובע חובו אלא ב"ד, והתם מוקמינן לה בשביעית בזמן הזה דרבנן, יאמרינו התם איו כותביו ומתריק המם חיץ כותבין פרוזבול אלא על הקרקע, אבל אין לו קרקע ללוה לא כתביען ליה, דהלואם דלא שכיחא היא דתסחמת אין אדם סומך אלא על קרקע הלוה, וכשאין לו לא מיקן הלל פרוזכול (ב"ב בו.). דדמי כמאן דאימ ליה משכון דמקרקעי דלוה משתעבד ליה וגבי משכון לא משמטא שביעית דלא קרינא ביה לא יגוש הואיל ב"ד לעקור תקנת שביעית מו המולה ורוור"ח ר"ר קב.). ואע"פ שאינו שוה כל החוב כדתני לקמיה קרקע כל שהוא האמרן גובה מלא קרדום כמעשה דקטינא דאביי (כתובות על שם מקומו (רשב"ם ב"ב קנו: ושם במרוני). וביקש ליתנם. שהיה שכיב מרע לדברי ר"ל ומקבלי מתנה לא הוו גביה (שם). אין

לו תקנה. לזכות נהן המקצל מתנה לפום מאי דלא סמכה דעתן עד שיקנה כו' (שם). ולקח בית סלע. שאינו ראי לוכיעה וקנאו כזול לשם כן על מנת להקנות לו (שם). בריא היה. בשעת מתנה ואמ"כ מת (שם). עישור שאני עתיד למוד. נזל שלא עישר מעשרותיו והוקשה לו ומיהר לעשרן באשר הוא שם (ב"ם יא.).

ומעשר עני לעני ומתבערין בכ"מ ור"ש אומר הבכורים נותנים לכהן כתרומה וקחני בתר הכי מי שהיו פירוחיו לבורים ורחוקים